

١٢٨٤٦

۸

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه جهت دریافت درجه دکترای عمومی در رشته دندانپزشکی

عنوان :

بررسی تاثیر شکستگی کندیل بر بروز اختلالات مفصل گیجگاهی- فکی

استاد راهنما :

جناب اقای دکتر رضا تبریزی

استادیار گروه جراحی فک و صورت دانشکده دندانپزشکی شیراز
۱۳۸۹/۲/۶

سید احمد امدادی
متخصص دندانپزشکی

نگارش:

شیرین عالی پور- مینا محقق

شهریور ۱۳۸۸

۱۳۵۰۳۴

به نام خدا

ارزیابی پایان نامه

پایان نامه دکترای عمومی دندانپزشکی شماره ۱۱۸۱

تحت عنوان:

"بررسی تأثیر شکستگی کندیل بر اختلالات مفصل گیجگاهی-فکی"

با نگارش شیرین عالی پور و مینا محقق در تاریخ ۷/۹/۸۸..... با نمره ۱۹..... و درجه مورد تایید قرار گرفت.

استاد محترم راهنمای:

جناب آقای دکتر تبریزی

هیئت محترم داوران:

۱- جناب آقای دکتر عربیون زلکر کسری

۲- جناب آقای دکتر علی آبادی

۳- جناب آقای دکتر رحیمی

باپاس از

استاد ارجمند جناب آقای دکتر رضا پیرزی

که با همکاری و راهنمایی هایی ارزشمند شان مارا در این راه ماری نمودند

تقدیم به پدر و مادر عزیزم،

کنچنہ های پر بھائی زندگی ام

و تقدیم به شروین، شایان و شہزادہ هم با نام بے خاطر ہمراشتان

شیرین عالی پور

تقدیم به پدر و مادر مهربانم که چکونه زیستن را به من آموختند

و

تقدیم به خواهر و برادر عزیزم، مرجان و امید برای مهربانیان

ینا محقق

با مشکر فراوان از اعضاي محترم هئيت داوران

جناب آقاي دكتر عربون

جناب آقاي دكتر علی آبادی

جناب آقاي دكتر رحيمي

فهرست مطالب:

عنوان	صفحة
چکیده	۱
مقدمه	
فصل اول: معرفی مفصل گیجگاهی- فکی و اناتومی آن.	۳
فصل دوم: عملکرد مفصل گیجگاهی- فکی	۱۰
فصل سوم: اختلالات مفصل گیجگاهی- فکی و اپیدمیولوژی آن	۱۳
فصل چهارم: ارزیابی مفصل گیجگاهی- فکی	۱۵
مروری بر مقالات	۲۳
مواد و روش ها	۲۷
نتایج	۳۱
بحث و نتیجه گیری	۵۹
منابع و مأخذ	۶۲
چکیده انگلیسی	۷۱

چکیده

هدف: هدف ما از این مطالعه بررسی تاثیر Trauma های ناحیه کندیل مفصل گیجگاهی فکی بر بروز یا تغییر شدت TMD در بیماران با شکستگی کندیل می باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه ۴۴ بیمار با تشخیص شکستگی کندیل (۱۵ زن و ۲۹ مرد) شرکت داشتند. مطالعه بصورت Longitudinal از فروردین ۸۷ تا خرداد ۸۸ انجام شد. بیماران پس از جراحی برای درمان شکستگی کندیل در بیمارستان شهید چمران شیراز، به مدت ۳ ماه تحت Follow-up قرار گرفتند.

بیماران بسته به سن، جنس، محل و نوع شکستگی، سابقه قبلی TMD و روش درمانی شکستگی از نظر علائم TMD پس از درمان، شامل Clicking، Tenderness و میزان MMO مورد بررسی قرار گرفتند.

نتایج: بطور کلی ۴۷٪ از بیماران پس از گذشت ۳ ماه از درمان شکستگی Clicking و Tenderness و MMO داشتند. میزان MMO در ۴۷٪ از بیماران کمتر از ۴۰ میلی‌متر اندازه‌گیری شد. که نشانگر محدودیت در باز کردن دهان است. بین Clicking و Tenderness و نوع شکستگی از نظر یک طرفه یا دو طرفه بودن رابطه معنی‌داری وجود نداشت. اما در مواردی که شکستگی کندیل و زائد کرونوئید همزمان وجود داشت، میزان MMO نسبت به شکستگی‌های Subcondylar و یا گردن کندیل به تنها یکی، کمتر بود. همچنین بین جنسیت بیماران در علائم TMD تفاوت معنی‌داری دیده نشد. بیمارانی که سابقه TMD قبلی داشتند، نسبت به بیماران بدون تاریخچه قبلی TMD درد بیشتری را تجربه نکردند اما Clicking تفاوتی از نظر MMO در این دو گروه وجود نداشت.

در این مطالعه همچنین مشاهده شد که روش درمانی IMF (close) سبب درد بیشتری در دوره Follow up می‌گردد. اما بین MMO و Click در دو روش درمانی فوق تفاوت معنی‌داری وجود نداشت.

d

بحث: بطور کلی مطالعه نشان می‌دهد که بیماران پس از وارد آمدن Trauma و درمان آن برای مدتی ممکن است علائم TMD را نشان دهند. در مواردی که شکستگی کنديل با شکستگی زائد کرونوئید همراه بوده باشد محدوديت بيشتری در باز کردن دهان وجود دارد. همچنین روش درمان شکستگی بصورت جراحی باز (Rigid Fixation) سبب کاهش در مفصل گيچگاهی - فکی می‌گردد. بنابراین توصیه می‌شود بیماران مخصوصاً افراد با سابقه TMD قبلی پس از وارد آمدن Trauma به ناحیه فک و صورت مورد بررسی و پیگیری‌های لازم از لحاظ وضعیت اختلالات مفصل گيچگاهی فکی قرار گیرند.

فصل اول

معرفی مفصل گیجگاهی فکی و آناتومی آن:

فراهم آوردن حرکت عملکرد اصلی مفصل جمجمه‌ای فکی یا مفصل (TMJ) (گیجگاهی- فکی) که جمجمه و فک پایین را به یکدیگر مرتبط می‌سازد، می‌باشد. به عنوان جزئی از سیستم دهانی- فکی، TMJ اجازه حرکات ساده و پیچیده مانند حرکات حین صحبت کردن، اشارات و تنفس را همانند سایر حرکات تحمل کننده فشار مانند بریدن و جویدن می‌دهد.(۱) آگاهی از آناتومی و شکل مفصل گیجگاهی- فکی و ساختارهای وابسته به آن ضروری می‌باشد تا یک وضعیت طبیعی با اختلال اشتباه نشود. مفاصل گیجگاهی- فکی منحصر به فرد می‌باشند، زیرا آگرچه از نظر آناتومیک دو مفصل مجزا هستند، ولی همراه با هم به غنوان یک واحد منفرد عمل می‌کنند.(۲) فک پایین و جمجمه، مفصل جمجمه‌ای- فکی را که عموماً به نام مفصل Temporomandibular (گیجگاهی- فکی) خوانده می‌شود، می‌سازند. این مفصل مندیبل، از دو مفصل سینوویال راست و چپ تشکیل شده است. اجزای استخوانی شامل کندیل فک پایین در قسمت تحتانی و بخش صدفی استخوان گیجگاهی در قسمت فوقانی هستند. فضای مفصلی هریک از دو مفصل TMJ به دلیل قرارگیری دیسک مفصلی فیبروزه بین استخوان گیجگاهی و فک پایین به دو بخش فوقانی و تحتانی تقسیم می‌شود. حرکت سر خوردن یا حرکت انتقالی بطور عمدی در قسمت فوقانی روی می‌دهد، در حالی که قسمت تحتانی عمدتاً به صورت لولایی یا چرخشی عمل می‌کند.

(۳) و (۴ و ۵ و ۶ و ۷)

کپسولی فیبروزه پوشیده شده با غشاء سینوویال این مفصل را احاطه می‌کند و لیگامانها و عضلات حرکات مفصلی را محدود می‌نمایند. در حقیقت مفاصل گیجگاهی- فکی، دو طرفه لغزشی، دارای حرکت لولایی، پوشیده شده با غشاء سینوویال و دارای حرکات آزادانه هستند.(۹)

کندیل (Condyle)

کندیل ساختاری استخوانی و بیضی شکل است که به راموس مندیبل توسط گردنی باریک (Condylar neck) متصل می‌گردد. سطح مفصلی مندیبل قسمت فوقانی و قدامی کندیل می‌باشد. در بزرگسالان عرض مدیولترال کندیل ۱۵-۲۰ میلی‌متر و اندازه قدامی-خلفی آن ۸-۱۰ میلی‌متر است.^(۱)

قطب خارجی کندیل کمی بر سطح خارجی راموس گسترش می‌یابد و محل اتصال دیسک مفصلی و لیگامانهای مفصل است. قطب داخلی کندیل بر روی سطح داخلی راموس گسترش می‌یابد و محل اتصال دیسک مفصلی است. ناهموریهای سطح استخوان‌های مفصلی، بوسیله لایه فیروزه که مستقیماً از پریوستئوم مندیبل منشا می‌گیرد، پوشیده و هموار می‌شود.^(۱)

پوشش کندیل گاهی اوقات به عنوان لایه فیبری غضروفی تقسیم‌بندی می‌شود و با گذر سن و همچنین موقعیت کندیل تغییر خواهد کرد.^(۱۰) به دلیل وجود غضروف، کندیل قادر است در برابر فشارهای بیش از حد با بزرگ شدن تطابق نشان دهد.^(۱۱) در سنین بالاتر تنها بخشی از غضروف کندیلی باقی خواهد ماند و در این مرحله، صدمه ناشی از فشار بیش از حد، سبب بیماری‌های تخریبی مفصل (DJD) خواهد شد.^(۹)

حفره گلنوئید یا حفره مندیبولا (Glenoid Fossa or Mandibular Fossa)

حفره گلنوئید یا حفره مندیبولا، فرو رفتگی در استخوان گیجگاهی است که کندیل مندیبل را در خود جای می‌دهد. دیواره قدامی آن بوسیله برجستگی مفصلی بخشی صدفی استخوان گیجگاهی و دیواره خلفی آن توسط Tympanic plate استخوان گیجگاهی که دیواره قدامی کanal گوش خارجی را می‌سازد، شکل می‌گیرد.^(۱) قسمت میانی سقف حفره، بخش کوچکی از حفره جمجمه میانی را شکل می‌دهد.^(۲)

برجستگی مفصلی، نواری افقی از استخوان متراکم است که ریشه خلفی قوس‌گونه‌ای و دیواره قدامی حفره مفصلی را شکل می‌دهد. (۱) این برجستگی شکلی محدب دارد و تحتانی‌ترین قسمت آن قله یا apex برجستگی نامیده می‌شود. (۲) در قسمت خارجی برجستگی مفصلی، یک زائد استخوانی کوچک بنام دکمه مفصلی (articular tubercle) قرار دارد. دکمه مفصلی محلی برای اتصال لیگامان‌های مفصل گیجگاهی- فکی محسوب می‌شود. (۱)

دیسک مفصلی (articular disk)

دیسک مفصلی صفحه‌ای محکم، بیضی شکل و فیبروزه است که بین مندیبل و حفتره گلنوئید و برجستگی مفصلی قرار می‌گیرد. (۱) دیسک به عنوان یک بافت غضروفی بدون اعصاب و عروق در نظر گرفته می‌شود. (۹) دیسک حفره مفصلی را به دو قسمت بنام فضای مفصلی تحتانی و فوقانی تقسیم می‌کند. (۲) قسمت مرکزی دیسک که ناحیه میانی گفته می‌شود، بطور قابل ملاحظه‌ای نسبت به طرفین دیسک که نوارهای قدامی و خلفی نام دارند، باریک‌تر است. در قدام دیسک به کپسول مفصلی متصل می‌شود. (۱) در قسمت خلفی، دیسک به نام اتصال خلفی یا ناحیه دولایه خلفی (bilaminar zone) ادامه پیدا می‌کند. ناحیه دولایه بافت همبند ظریف دولایه‌ای دارای عروق خونی می‌باشد. ناحیه دولایه خلفی به دو بخش تقسیم می‌شود. (۱) لایه فیبروالاستیک فوقانی (۳) لایه فیبروزه تحتانی که به قسمت زیرین کندیل بالاصله زیر سطح مفصلی آن متصل می‌شود. (۱۲ و ۱۳) لایه تحتانی به سطح کندیل اتصال می‌یابد. هنگامی که کندیل به سمت جلو حرکت می‌کند، کششی در اتصال خلفی ایجاد می‌شود که تصور می‌شود این کشش مسئول بازگشت آرام دیسک به خلف هنگام بسته شدن مندیبل می‌باشد. (۲) پیشنهاد شده است که یکی از مهمترین عملکردهای دیسک مفصلی کاهش دادن تمرکز استرس بین سطوح مفصلی کندیل مندیبل و بخش صدفی استخوان گیجگاهی می‌باشد. (۱) در هنگام باز کردن دهان هنگامی که کندیل حرکت انتقالی به پایین و جلو انجام می‌دهد، دیسک

هم به طرف جلو حرکت می‌کند و طوری می‌چرخد که بخش نازک میانی آن بین تحدب سر کندیل و برجستگی مفصلی قرار می‌گیرد. در هنگام بسته شدن این روند عکس شده و دیسک به همراه کندیل به داخل حفره مندیبولا را برمی‌گردد. (۲)

Capsule- Ligaments (کپسول و لیگامان‌ها)

کپسول مفصلی در نماهای قدامی- داخلی، داخلی و خلفی نسبتاً نازک است، اما در تمای قدامی- خارجی و خارجی ضخیم می‌باشد. (۱۴) قسمت تقویت شده خارجی کپسول لیگامان تمپورومندیبولا (TML) نام دارد. (۱)

کپسول مفصلی و لیگامان تمپورومندیبولا (TML) هم حرکات مفصلی را محدود می‌کنند و هم اجازه برای انجام حرکات مفصلی را مهیا می‌سازند. (۷)

(Synovial Membrane) غشاء سینوویال

غشاء سینوویال یک بافت همبند پر عروق است که تمامی ساختارهای مفصلی که تحت فشار نیستند را می‌پوشاند. لایه سینوویال سطح داخلی کپسول را هم می‌پوشاند. (۱۵) غشاء سینوویال، مایع سینوویال یا مایع مفصلی را ترشح می‌کند و باعث لغزنده شدن مفصل می‌گردد. (۲)

(Croniod process) زائده کرونوئید

راموس مندیبل ساختاری است که بصورت عمودی از بدنه مندیبل جدا می‌شود و دو زائده که در قدام زائده کرونوئید، و در خلف کندیل نام دارند، از آن منشعب می‌شوند. (۱۶) زائده کرونوئید در جهت بالا و کمی به سمت جلو بصورت یک صفحه‌ی سه گوش استخوانی از راموس مندیبل جدا می‌شود. (۱۷)

عضلات

گروههای مختلفی از عضلات صورت- زبان، کام و استخوان هیوئید در حرکات TMJ نقش دارند. (۱۸)

Muscle Masseter

عضله ماستر بصورت یک صفحه‌ی چهارگوش از قوس گونه‌ای به سطح خارجی راموس مندیبل متصل می‌شود. این عضله دارای بخش‌های سطحی و عمقی می‌باشد. در نمای روی‌رو، الیاف عضله مستقیماً به پایین و داخل حرکت می‌کنند. در نمای طرفی، الیاف سطحی عضله مستقیماً به پایین و عقب می‌روند تا به زاویه مندیبل متصل شوند. (۱) در قسمت خلفی الیاف سطحی عضله ماستر، زاویه مندیبل را دور می‌زنند و به الیاف عضله رجلی داخلی می‌پیوندند. (۱۹) الیاف عمقدی عضله از بالای الیاف سطحی، از راموس مندیبل منشا می‌گیرند. عضله ماستر یک عضله قدرتمند بالا برنده مندیبل است. الیاف عمقدی عضله بطور عمدۀ نیروی عمودی به مندیبل واژد می‌کنند در حالیکه الیاف سطحی نیروی نیروی کمی در جهت قدام به مندیبل وارد می‌آورند. (۱) عضله ماستر همچنین نیرویی به سمت خارج به فک پایین وارد می‌کند. (۲۰)

Muscle Temporalis

عضله تمپورالیس منشایی با دیگر عضله هایی که در این ناحیه قرار دارند می‌گیرد. عضله تمپورالیس از قسمت خارجی جمجمه دارد و یک غلاف محکم آن را در بر می‌گیرد. الیاف عضله تمپورالیس فضای بین قوس گونه‌ای و قسمت خارجی جمجمه را پوشش می‌دهند. نوک زائدۀ کرونوئید نیز به این فضا وارد می‌شود. الیاف قدامی عضله که حجم اصلی بدنۀ عضله را تشکیل می‌دهند، بطور عمدۀ عمودی هستند. الیاف قسمت میانی، بصورت مایل قرار گرفته‌اند. قسمت اعظم الیاف بخش خلفی بطور افقی به جلو حرکت می‌کنند. الیاف خلفی و میانی، بطور عمدۀ به نوک زائدۀ کرونوئید متصل می‌شوند.

سطحی ترین الیاف قسمت قدامی، به نوک زائد کرونوئید، قسمت قدامی کرونوئید و راموس مندیبل متصل می‌شوند. قسمت عمقی الیاف قدامی به بخش داخلی- قدامی راموس متصل می‌شوند.

همانند عضله ماستر، عضله تمپورالیس بطور عمدۀ مندیبل را بالا می‌برد. بیشتر الیاف خلفی عضله به دلیل جهت‌گیری افقی شان مندیبل را به عقب می‌کشند. چون بیشتر الیاف خلفی از نزدیکی کندیل عبور می‌کنند، این الیاف به عنوان ثبات دهنده TMJ نیز عمل می‌کنند. الیاف عمودی و مایل قادر به وارد آوردن نیروی عمودی و عقب‌برنده به مندیبل می‌باشند. قسمت قدامی عضله، مندیبل را به بالا و جلو می‌کشاند. در نهایت قسمت عمقی الیاف قدامی، مندیبل را به بالا و تا حدودی داخل می‌کشانند. (۱)

عضله رجلی داخلی (Medial pterygoid)

عضله رجلی داخلی در سمت داخلی راموس مندیبل به صورت یک عضله چهارگوش قدرتمند جای گرفته است. منشا اصلی آن از حفره تریگوئید می‌باشد. این عضله به سمت پایین، عقب و خارج حرکت می‌کند و به سطح داخلی زاویه مندیبل متصل می‌شود. این عضله به دلیل جهت‌گیری کلی الیافش یک عضله بالابرنده مندیبل محسوب می‌شود. (۱)

عضله رجلی خارجی (Lateral pterygoid)

عضله رجلی خارجی دارای ۲ سر می‌باشد. سر تحتانی تقریباً ۳ برابر سر فوقانی است. (۲۱) سر فوقانی از سطح زیر گیجگاهی (Infratemporal) بال بزرگ استخوان اسفنوئید منشا می‌گیرد. سر تحتانی از سطح خارجی صفحه‌ی تریگوئید خارجی منشا می‌گیرد. الیاف سر فوقانی بطور عمدۀ به یک فضای ناهموار در سطح گردن کندیل بنام pterygoid fovea وارد می‌شوند. قسمت کوچکی از الیاف سر فوقانی به کپسول TMJ هم متصل می‌شوند. الیاف سر تحتانی تماماً به اطراف pterygoid fovea وارد می‌شوند. (۱)

سر فوقانی در هنگام بسته شدن فک منقبض می‌شود و سر تحتانی در هنگام جلو آوردن، باز کردن و حرکت فک به یک سمت فعال است. (۲۱) سر فوقانی، کندیل را در هنگام جویدن و گاز زدن در مقابل برجستگی مفصلی ثابت نگه می‌دارد. (۱۴) انقباض دو طرفه سر تحتانی عضله سبب حرکت رو به جلوی مندیبل می‌شود و انقباض یک طرفه آن سبب انحراف خط میانی مندیبل به سمت مقابل می‌شود. (حرکت طرفی) (۱)

عضله دو بطنی (Digasteric)

این عضله دارای یک بطن قدامی و یک بطن خلفی است. تاندون بینابینی این دو بخش به وسیله‌ی یک غلاف حلقوی به استخوان هیوئید متصل می‌شود. (۱) اگر استخوان هیوئید بوسیله عملکرد عضلات زیرین هیوئید ثابت شود، انقباض عضله دو بطنی، فک را به عقب و پایین می‌کشد. (۲۲)

عضله میلوهیوئید (Mylohyoid)

عضله میلوهیوئیدیک دیافراگم عضلانی است که قسمت اعظم کف دهان را تشکیل می‌دهد. قسمت قاعده آن به بدنه استخوان هیوئید متصل می‌شود و دو قسمت جانبی با لبه‌ی آزاد دارد. این دو قسمت باقی مانده به سمت لینگوال مندیبل در امتداد خط میلوهیوئید متصل می‌شوند. در شرایطی که استخوان هیوئید ثابت شده باشد یا به سمت پائین و عقب کشیده شده باشد، انقباض این عضله می‌تواند مندیبل را به پایین بکشد. (۱)

عضله جنیوهیوئید

عضله جنیوهیوئید، عضله‌ای تسمه‌ای شکل است که از استخوان هیوئید تا سطح لینگوال قدام مندیبل بلا فاصله در قسمت کناری خط وسط ادامه دارد. در شرایطی که استخوان هیوئید به پایین و عقب کشیده شده باشد، انقباض عضله جنیوهیوئید می‌تواند مندیبل را به پائین بکشد. (۱)

فصل دوم

عملکرد مفصل گیجگاهی - فکی

درک عملکرد مفصل گیجگاهی - فکی به آگاهی از روابط فوسا، دیسک و کنديل در حین حرکت نيازمند است.

عضلاتی که حرکت منديبل را تحت تاثیر قرار می‌دهند به چند گروه تقسيم می‌شوند:

عضلات بالابرنه: تمپوراليس، ماستر، رجلی داخلی

عضلات پائين کشنده: Digastric، ميلوهيوئيد، جنيوهيوئيد

عضلات جلو کشنده: عضلات رجلی خارجي

عضلات عقببرنه منديبل در گروه خاصی قرار نمی‌گيرند. اينها شامل عضلات دوبطنی، الیاف مایل عضله تمپوراليس، ميلوهيوئيد، جنيوهيوئيد و الیاف عمقی ماستر می‌باشند. عضلات زيرین هيوئيد حرکت استخوان هيوئيد را کنترل می‌کنند، بنابراین عملکرد آن‌ها هنگام باز کردن و بستن دهان مهم است. (۱)

منديبل دارای ۲ حرکت اصلی می‌باشد (۱) حرکت چرخشی یا لولایی که شامل چرخش منديبل حول محور افقی عبور گننده از مرکز دو کنديل می‌باشد.

(۲) حرکت انتقالی یا سرخوردن که شامل حرکت کل منديبل درجهات قدامی - خلفی و داخلی خارجي است. (۱)

حرکت چرخشی عمدتاً بين ديسک و کنديل در فضای مفصلي تحتانی و حرکات انتقالی بين ديسک و برجستگی مفصلي در فضای مفصلي فوقاني روی می‌دهند. (۲۳) حرکات آزادانه منديبل که ترکيبی از حرکات چرخشی و انتقالی می‌باشد، شامل باز کردن و بستن دهان، جلو آوردن و عقب بردن فک و حرکات جانبی است. (۱)

برخلاف سایر مفاصل سينوویال، کنديل و استخوان گیجگاهی در TMJ در غياب ديسک مفصلي کاملاً با يكديگر جور نمی‌شوند. ديسک شکاف گوهای شکلی را که به وسیله‌ی لبه‌های گرد و استخوانی سطوح مفصلي ايجاد شده است، پر می‌کند و سبب ثبات مفصل در حین حرکات انتقالی و چرخشی می‌شود. (۹)

باز کردن دهان (Opening)

ترکیبی از حرکات چرخشی و انتقالی هنگام باز کردن دهان دیده می شود. (۲۳) حرکات انتقالی کندیل و دیسک را به سمت پایین و جلو به طرف قسمت خلفی برجستگی مفصلی می برند. کندیل و دیسک ممکن است به قسمت قدامی بیشترین ارتفاع (قله) برجستگی مفصلی منتقل شوند. طیف میزان باز کردن دهان وسیع می باشد. بطوریکه بطور طبیعی فضای بین لبه برنده دندانهای قدامی بالا و پایین در هنگام حداکثر باز کردن دهان (Maximum Mouth Opening) برابر ۳ انگشت می شود. (۱)

کندیل معمولاً در دامنه ۵-۸ میلی متر خلف و ۵-۸ میلی متر قدام قله برجستگی مفصلی حرکت می کند. (۲) حرکت باز کردن دهان به کمک نیروی گرانش، استراحت عضلات بالابر زده و عملکرد عضلات رجلی خارجی، جنیوهیوئید، میلوهیوئید و دای گاستریک اتفاق می افتد. در هنگام حداکثر باز کردن دهان نیزویی به سمت جلوی سر تحتانی عضله رجلی خارجی بر کندیل و دیسک اعمال می شود به همراه نیروی عقب برنده و پایین کشنه عضلات جنیوهیوئید، دای گاستریک و میلوهیوئید به چانه و بدن مندیبل. (۱)

بستن دهان (Closing)

عضلات بالا کشنه سبب بسته شدن دهان می شوند. این حرکت فک را به حالت استراحت و یا اکلوژن می برد. (۱)

جلو آوردن فک (Protrusion)

در حین حرکت جلو آوردن فک، مندیبل به سمت جلو حرکت می کند، در حالی که دندانهای پایین از دندانهای بالا جدا می شوند و یا در تماس بسیار ملایم یا یکدیگر قرار می گیرند، کندیل و دیسک به همراه هم جلو می آیند. (۶) این عمل نتیجه انقباض سر تحتانی عضله رجلی خارجی و همچنین فعالیت ضعیف عضلات ماستر و رجلی داخلی است. عضلات

رجلی خارجی کندیل را در طول برجستگی مفصلی به پایین و جلو می‌کشند. اگر مندیبل تا حد نهایی به جلو حرکت کند، انقباض الیاف سطحی ماستر نیز حس می‌شود. (۱)

عقب رفتن فک (Retruson)

این حرکت نیز بطور عمدۀ انتقالی است. اکثر مردم قادرند فک خود را از حالت اکلوزن مرکزی، ۱-۲ میلی‌متر عقب ببرند. کپسول و لیگامان‌ها، حرکت به عقب‌تر از این وضعیت را محدود می‌کنند. هنگامی که کندیل در حفره مندیبولا رقرار می‌گیرد، الیاف مایل قسمت میانی عضله تمپورالیس به همراه عضلات پایین کشنه مندیبل به منظور عقب بردن مندیل فعال می‌شوند. (۱)

حرکات جانبی فک (Lateral Shift)

حرکات جانبی مندیبل (مثالاً به راست) هنگامی روی می‌دهد که کندیل و دیسک سمت مقابل (سمت چپ) به پایین، جلو و داخل برجستگی مفصلی کشیده شوند. در این شرایط سمت چپ معمولاً Working side و سمت راست Balancing side گفته می‌شود. حرکت جانبی نتیجه حرکات غیر قرینه جلو آوردن فک است، که در آن عضلات رجلی خارجی سمت بالا نس همراه با عضلات بالابرندۀ فعال می‌شوند. الیاف قسمت میانی عضله تمپورالیس سمت کارگر از حرکت کندیل کارگر به جلو ممانعت می‌کنند. (۱)